

Munuaisen poisto eli nefrectomia

Sairautesi on osoittautunut sellaiseksi, että sitä voidaan hoitaa munuaisen poistolla. Tämän potilasohjeen tarkoitus on lisätä tietoaasi leikkauksesta ja siihen liittyvistä asioista. Tavoitteenamme on, että toivot leikkauksesta mahdollisimman hyvin ja nopeasti.

Leikkauksen yhteydessä yleensä koko munuainen poistetaan (nefrectomia). Kasvaimen sijaitessa potilaan ainoassa munuaisessa tai jos kasvain on pieni (alle 4 cm), pyritään tekemään munuaisen osapoisto (munuaisresektio). Leikkaus tehdään sairaalassamme yleensä avoleikkauksena nukutuksessa. Leikkauksen jälkeen annettavista niin sanotuista liitännäishoidoista (sädehoito tai solunsalpaajahoido) ei ole hyötyä kasvaimen uusiutumisen pienentämisessä, joten leikkauksen jälkeinen hoito on pelkkä seuranta.

Leikkaushaava tulee leikkattavan kyljen puolelle ja on noin 15 cm pituinen. Leikkauksen jälkeinen tarkkailu tapahtuu ensin heräämössä. Kun voitisi on hyvä ja kipusi ovat hallinnassa, siirryt jatkohoitoon osastolle. Sairaalahoido kestää noin 7 vuorokautta ja sairauslomaa kirjoitetaan työstäsi riippuen 1–2 kuukautta.

Leikkausriskit

Riskitöntä leikkausta ei ole. Suolen toiminnan käynnistyminen leikkauksen jälkeen voi olla hidasta. Iän, painon, elintapojen, fyysisen suorituskyvyn ja perussairauksien leikkaukselle aiheuttamat riskit arvioidaan jokaisen potilaan kohdalla erikseen. Leikkauksessa on lisäksi tulehdus-, vuoto- ja laskimotukosvaara.

Peseytyminen

Suihkussa käydään leikkausta edeltävänä iltana ja leikkauspäivän aamuna. Napa on pestävä huolellisesti, mutta ihorikkoja aiheuttamatta. Ihokarvoja ei tarvitse ajella. Kaikki korut on hyvä ottaa pois jo peseytymisvaiheessa.

Leikkauksen jälkeisenä päivänä hoitajat auttavat hygieniasta huolehtimisessa. Suihkussa voit käydä toisena päivänä leikkauksen jälkeen. Haavataitokset poistetaan aina ennen suihkua. Saippuaveden valuminen haavan päältä ei haittaa, kunhan haavan suihkuttaa loppuun vedellä. Haavan kuivaaminen tapahtuu puhtaalla pyyhkeellä varovasti painelemalla. Jos haava ei eritä eikä joudu hankkaiden vaatteiden alle, ei sen päälle laiteta haavataitosta ensimmäisen suihkussa käynnin jälkeen.

Huolellinen käsihygienia on tärkeää erityisesti sairaalassaoloaikana. Pese ja kuivaa kätesi aina wc-käynnin jälkeen sekä ennen ja jälkeen haavan hoidon. Haavan koskettelua on pyrittävä välttämään. Osastomme seinillä olevat käsi-desinfektioaineet ovat myös potilaiden ja osastolla vierailevien käytettävissä.

Suolen toiminta ja virtsaus

Tarvittaessa suoli toimitetaan ennen leikkausta peräruiskeella. Leikkauksen jälkeen osastolla aloitetaan suolen sisältöä pehmentävä lääkitys ummetuksen ehkäisemiseksi, koska vatsan alueen leikkaus, saamasi lääkkeet ja muutos ruokailutavoissa aiheuttavat herkästi ummetusta. Leikkauksen jälkeen Sinun kannattaa olla voimiesi mukaan liikkeellä mahdollisimman paljon suolen toiminnan käynnistymiseksi.

Leikkauksen yhteydessä Sinulle laitetaan virtsaputken kautta virtsarakkoon muovinen letku, katetri. Katetri mahdollistaa virtsantulon seurannan. Virtsakatetri poistetaan osastolla toipumisestasi riippuen leikkausta seuraavina päivinä. Kattetrihoidon aikana on tärkeää huolehtia hygieniasta virtsatietulehdusten ehkäisemiseksi.

Dreeni

Toisinaan leikkauksessa laitetaan letku, dreeni, jonka tarkoituksena on poistaa kudosnesteitä ja verta leikkausalueelta. Kudosnesteet kulkeutuvat letkuun yhdistettyyn keräyspussiin. Keräyspussi pidetään leikkausalueen alapuolella. Dreenin kanssa saa liikkua, vaikka toisinaan letkun pää voi aiheuttaa kipua kehossa. Dreeni on kiinnitetty ompeleella. Dreeni poistetaan, kun nähdään kudosnesteiden määrän vähentyvän. Yleensä tämä tapahtuu 1–2 vuorokauden kuluttua leikkauksesta.

Kivunhoito

Ennen leikkausta saat potilasoppaan kivunhoidosta. Sinulle kerrotaan, miten leikkauksen jälkeistä kipua hoidetaan ja miten itse voit arvioida kipuasi. Myös hoitajat arvioivat kipua ja hoitavat sitä anestesia- ja kivunlääkärin antamien ohjeiden mukaan. Tavoitteena on, ettet joutuisi kokemaan kovaa kipua, pystyisit hengittämään kunnolla sekä liikkumaan. Näin ollen on tärkeää, että pyydät itse lääkettä kivun muuttuessa lievästä kohtalaisen kovaksi. Lievään kipuun voi auttaa asennon vaihtaminen, rentoutuminen, ajatuksen suuntaaminen pois kivusta (lukeminen, television katselu, musiikin kuuntelu), käveleminen, kylmä tai lämmin. Saat tarvittaessa kipulääkeresepin mukaasi kotiutuessasi.

Liikkuminen

Leikkauspäivän aamuna Sinua ohjataan pukemaan tukisukat, jotka edistävät verenkiertoa leikkauksen aikana. Esilääkityksen jälkeen odotat leikkaukseen menoa vuoteessa. Yli 40-vuotiaalle leikkauspotilaille annetaan laskimotukoksia ehkäisevä lääke, joka syöpää sairastavilla jatkuu kotona. Leikkauksen jälkeen asennon vaihtaminen sängyssä on sallittua ja suotavaa. Vuoteessa kannattaa tehdä verenkiertoa vilkastuttavia liikkeitä ja hengitysharjoituksia, jotka kuntohoitaja, fysioterapeutti tai hoitohenkilökunta ohjaa Sinulle ennen leikkausta tai sen jälkeen.

Liikkeellä oleminen edesauttaa leikkauksesta toipumista, sillä kävellessä hengitys syvenee, verenkierto vilkastuu, ilmavaivat vähenevät ja suolen toiminta normalisoituu. Sinua autetaankin päivittäin useita kertoja ylös vuoteesta. Kun

Osasto 4

vointisi sallii omatoimisen liikkumisen, kannattaa jalkeilla olla niin paljon kuin jaksaa. Kovempaa ponnistelua ja nostamista on syytä välttää leikkauksen jälkeisen kuukauden ajan.

Ravitseminen

Pyri pitämään ravitsemustilasi mahdollisimman hyvänä kotona ennen leikkausta, sillä se edesauttaa leikkauksesta toipumista. Tarjoamme osastolla leikkauksen edeltävänä iltana ja leikkauispäivän aamuna erityisesti hiilihydraattivarastojen tankkaamiseen tarkoitettua juomaa, jos sen antamiseen ei ole estettä.

Ennen toimenpidettä Sinun on oltava syömättä ja juomatta erikseen saamiesi ohjeiden mukaisesti. Heräämössä ja osastolle tultuasi saat tarvittaessa vettä suun kostuttelua varten. Seuraavana päivänä leikkauksesta saat ruokailla.

Potilasohjaus

Tapaat lääkärin osastolla aamuisin lääkärinkierrolla. Hoitava lääkäri konsultoi tarvittaessa muiden erikoisalojen lääkäreitä. Osastollamme on oma sosiaaliohjaaja, jota voidaan tarvittaessa pyytää käymään luonasi. Kuntahoitaja tai fysioterapeutti ohjaa Sinulle vuoteesta ylösnousemisen ja leikkauksen jälkeiset harjoitteet. Halutessasi osastomme syöpäyhdyshenkilö voi käydä keskustelemassa kanssasi ja kertoa syöpäyhdistyksen toiminnasta.

Tässä ohjeessa kerrottuja asioita ohjataan myös suullisesti osastolle tultuasi. Lisäksi vastaamme mielellämme kaikkiin hoitoasi koskeviin kysymyksiisi. Toivomme Sinun ymmärtävän ohjauksemme merkityksen ja osallistuvan hoitoosi voimiesi mukaan. Myös läheisesi ovat tervetulleita osallistumaan ohjaustilanteisiin. *Tervetuloa osastollemme!*

Tutustu ennalta osastoomme osoitteessa www.lshp.fi
(Osastot ja poliklinikat → Kirurgia → Osasto 4A → Potilasohjaus).